Број 51. У Новом Саду у понедељак 5 марта 1907. Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 пот на четврт године 9 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Крвави штрајк у Београду.

Београд 3. марта.

Читали сте шта је било код нас. Истина, крвавих штрајкова има и другде, али овај у Србији могао је изостати. — Штрајк је букнуо у великој фабрици шећера, коју је подигло једно немачко друштво и уложило у тај посао око 5 милијона динара. То ће подузеће дати многима посла, а подићи ће и земљорадњу јер ће требати много шећерне репе.

Кад су радници обуставили рад, они су хтели да спрече другима да раде. Наоружали су се револверима, косама и батинама. Два дана су они остали господари ситуације. Тада су поседници фабрике тражили своје право, т. ј. да нико не препречи улазак радника у њихову фабрику А ван тога, ово не би могло овако остати.

Овде се и опет показало оно што се толико пути показивало: Лако је покренути, али тешко зауставити. Вође радника су покренуле штрајк лакомислено. Храбрили су раднике да издрже, јер ће сигурно победити. Но кад се показало, да су фабричари нашли друге раднике, онда је било све доцне. Онда су бадава говориле вође штрајка, сад будите мирни, људи нису могли да буду мирни. Изгубили су лебац и очепало их је очајање. Они су хтели да силом задрже оне друге раднике од рада, но по законима то се није смело дозволити. И бадава су их њихове вође саветовале, они се дигоше и против вођа

Сад су се штрајкачи поцепали. Велики део куне своје досадање вође и неће да зна за њих. Један део је сталан. У истини ће овај штрајк много шкодити радничком покрету Сад недавно је рекао италијански министар Биолити: Да влада не може све дотле помоћи радничку ствар док на челу радничког покрета стоје неспособне и недорасле вође

Овде сви листови осуђују штрајкаче и веле, да се оно насиље није могло трпети усред Београда. Чак у радничке новине осуђују штрајкаче бар између редова. Уредници су штрајкаче у последњем часу одговарали од насиља, али тада беше све бадава.

Као огледало београдске штампе прикључујем овде један чланак „Политике“ о овој ствари:

* * *

„Штрајк на Чукарици крваво је завршен: полиција је увела нове раднике у фабрику шећера, а штрајкаче, који су покушали да је у томе спрече, растерала је бајонетима и куршумима Има мртвих, има рањених: први пут, откако код нас уопште има радничких синдиката и штрајкова полиција је јуче пуцала у месо.

Још пре недељу дана видело се, да ће тај штрајк тако крваво да се сврши. Чим су из унутрашњости почели долазити нови радници, с намером да уђу у фабрику шећера и да раде, штрајк је био сломљен јер сваки штрајк мора да пропадне, кад се поред штрајкача, јавља на посао велики број нових, неорганизованих радника.

Они, који су управљали штрајком сметнули су то с ума. Кад неколико стотина радника надничара штрајкује, а кад на другој страни има хиљадама њих, који пристају да раде за мању надницу, онда ти штрајкачи немају никаква изгледа на успех. А у Србији има хиљадама таквих радника, који сваког лета иду у Румунију на печалбу и раде најтеже пољске радове за пола динара дневно, као робље Кад иду у Румунију, доћи ће у толико радије и у Београд; кад раде за пола динара дневно, радиће у толико радије и за динар и по, и два динара.

Штрајкачки одбор о том факту није хтео да води рачуна Он је знао да у Београду нема 500 радника, да замене штрајкаче у фабрици шећера, а на унутрашњост није рачунао И кад су ти радници из унутрашњости дошли, он је потпуно изгубио главу.

Ту своју прву погрешку хтео је онда да поправи другом, још много већом: хтео је силом да спречи улазак у фабрику тим новим радницима из унутрашњости Штрајкачи су се наоружали, како је ко могао и умео, ко револвером, ко мотком; постављене су свуда око фабрике патроле и страже, да пазе на долазак нових радника.

Због тога, без полиције, ти нови радници никада не би могли да уђу у фабрику, али полиција је дужна да свачију слободу заштити, без обзира је ли он штрајкач или не, организован или неорганизован радник. И зато је онда сукоб постао неизбежан.

Два пута је полиција тада покушавала да уведе те нове раднике у фабрику, али не желећи да употреби силу, она је оба пута од штрајкача била сузбијена. То је онда још више убедило штрајкаче, да ће победити, само ако се и даље одупру сваком придолажењу нових радника.

Управник града Београда покушао је тада да посредује. На седници радничких делегата и директора фабрике, која је држана у Управи града Београда, није се дошло до споразума. Знајући да је тиме све свршено и да ће сад оружана сила бити употребљена, они који су руководили штрајком, почели су тада штрајкачима да саветују да се разиђу.

Да, али како сада да се разиђу ти људи, који немају другог рада, немају хлеба, немају ничега? Како да се разиђу, кад су петнаест дана и петнаест ноћи стајали на овој хладноћи ту на ледини, полусмрзнути и очајни? Како да се разиђу, кад им је непрестано од њихових вођа говорено, да треба само да истрају па ће сигурно победити?

Нису хтели да се разиђу, збацили су те своје вође, изабрали су друге и чували су и на даље стражу око фабрике. А кад је онда наишла жандармерија са новим радницима, они су исто оно радили, што су радили и пре тога: одупрли су се Али овога пута жандармерија је имала наредбу да употреби оружје и тек кад су почели да звижде куршуми, штрајкачи су видели сву збиљу свога положаја. Они, који су били најчајнији, платили су тада главом.

ПОДЛИСТАК.

ПРЕПРЕДЕНИ АЛИМПИЈЕ.

У животу Алимпија Јаковљевића играо је број три важну улогу:

Имао је три заната: био је четкар, песник и дипломата.

Три је ствари волео: вино, пиво и ракију.

Од три ствари се пак грдно плашио: од жене, свађе и од порезе.

Најзад женио се три пут и то: први пут, други пут и трећи пут.

А када се све сумира највећма је волео вино, а највише се плашио жене. Јер у животу Алимпија Јаковљевића вино је свагда имало везе са пијанством, а жена са батинама. Само што је субјект, који се опио и који је извукао батине свагда био г. Алимпије.

Једнога јутра постигла је Алимпија једна радост, а уз то и једна жалост.

Радост је била у томе, што је његовом најмилијем куму, Еветатију Крчаговићу, после десетогодишњег неплодног брака, издашна рода донела два здрава синчића...

— Е, на ово ћемо пити, куме! — повиче Алимпије и пио је много и дуго.

Жалосна вест је пак био факат, да је ташту његовом другог најмилијег кума, Платона Кекезовића смрт отргла једва у 75 години млађана живота...

— Е, на ово ћемо пити, куме! — рече тужним гласом Алимпије и поче тугу вином заливати дуго и много.

Није, дакле чудо, што јадни Алимпије, када се у мешовитом, радосно-тужном расположењу враћао дома, никако није могао погодити прави пут.

Лутајући по непознатим улицама, нашао је ипак нешто, — једну нову, непознату му механу.

— Е, овде ћемо пити! — рече у себи са одлучношћу на највећа дела.

И тада поче пити изнова, дуго и много.

Звезда зорњача извесно је већ довршила своју тоалету, када се Алимпије из нове механе упутио дома.

Алимпије Јаковљевић ишао је и на ногама и на рукама али се с' времена на време по мало и одмарао у пријатељским, меким барутштинама.

Када се приближио кући својој, одједном се био у пола отрезнио.

Сетио се жене и спопао га је — страх.

Срећа је пак у томе, што кад је четкар Алимпије Јаковљевић пијан и када се плаши, онда га замене дипломата Алимпије Јаковљевић и ствара велики план, а када и овом дипломати не падне ништа паметно на ум, онда васкрсне песник Алимпије Јаковљевић и помисли нешто смело и велико.

И редовно је четкара замењивао дипломата, а дипломату песник. Алимпије је у та три својства морао да пронађе што велико, што спасоносно.

Чим је Алимпије ступио у свој стан већ се догодило нешто..

А то нешто било је врло непријатно за четкара, дипломату и песника. То су били у ствари врло непријатељски покрети руке жене Алимпијеве.

У ранијим сличним случајевима, који су иначе били врло обичајни. Алимпије би обично овако одговарао својој трећој и најстраховитој жени:

— Голубице, молим те, немој се трудити!

Сада је пак снажно шчепао женину руку и подвикнуо јој:

— Жено, окани ме се, јер ја бијем.

— Шта ћеш, ти буре без дна, да радиш, шта!

— Да бијем!

— Нечувено! И ти смеш то да кажеш, ти, који у зору долазиш дома?

— Имао сам разлога за то!

— Шта! Имао си разлога?

— Да, имао сам разлога!

— Каква разлога?

— Разлога!!

Жена Алимпијева претворила се из бесне фурије у радозналу Еву.

— Заиста си имао разлога! А каквог разлога реци ми де?

— Нашао сам — нешто.

— За име Бога, нашао си нешто, реци молим те, слатки Алимпије, шта си нашао?

— Да си меа другојаче дочекала, казао бих ти одмах, а за казну чекаћеш сад на одговор до сутра.

Ето то је историја тог штрајка, тако лудо вођеног. — Неколико сиротих људи платило је главом, стотине њих ће остати без хлеба Штрајкови неквалификованих радника, којих има у Србији више но што их треба не могу тако да се воде“.

Нови Сад, 5. марта

Наследник престола у Берлину. У политичким круговима живо се говори о венадном одласку и бављењу аустро угарског наследника престола Франца Фердинанда у Берлину. Са некојих страна се износи да је наследник престола био у Берлину, што га уши болу. Међутим у то слабо ко верује, а указује се на засебну подужу аудијенцију његову код немачког цара. „Бечка Нова Сл Преса“ доноси само толико, како на основу повитвних извештаја зна, да је наследник престола, у уторак у вече брзим возом у колима за спавање отпутовао у Берлин. Тамо одсео у хотелу Бристолу и после подне био код цара Виљема у аудијенцији Пре него што је отпутовао из Беча у Берлин, био је на вечери код немачког посланика Веделе. Берлински лист „Германија“ доноси како зна и то, о чему су цар Виљем и наследник преговарали. Но не износи то Наглашује само да је Франц Фердинанд пре својег пута у Берлин, вечерао код немачког посланика грофа Ведела и отуда право отпутовао у Берлин. Наводи још и то, како у берлинском аустроугарском посланству тврде, да ништа нису знали о доласку Франца Фердинанда у Берлин.

У мађарским политичким круговима приписују тој ствари политички значај. Истичу како је наследник престола у последње време са свим у своје руке узео војна питања Аустрије и Угарске, и врло је лако могуће да се са царем Виљемом разговарао о стварима које са овим питањем стоје у свези. — Војна управа хоће уско, о код мађарске владе да покрене питање о новом уређењу војничких питања. Неминовна потреба војника за нове топове и нове бродове, створила је та питања врло препинима Без наследника престола војна управа не чини више ни један корак. — Питрајх и Бек напустили су своја места за то, да ова могу заузети поверници наследника престола. Шенаи и Конрад раде већ сасвим по упутству његову, а и министар спољних послова Ерентал је поузданик наследника престола. — Наследник престола ће по свој прилици чим се врати дати упутства Шенаи и извешће се да се на основу тог упутства даљи преговори у војним стварима поведу са угурском владом.

— Али, слатки Алимпије, ја се већ не срдим, немој ме даље мучити.

— Не мучим те. У јутру ћу ти рећи и крај. Сад хоћу да спавам.

— Али, Алимпије!...

— Лаку ноћ!

И Алимпије Јаковљевић хркао је после пет минута као један четкар, дипломата и песник, — сваки засебно, а затим као сви уједно.

Сутра дан, око подне, када се Алимпије пробудио, седела је крај њега жена. Донела му је доручак и хранила га је из — руке Била је оличена пријатност.

— Како си спавао слатки?

— Хвала, добро, слатка.

— Је ли доста сладак чај, слатки?

— Доста је сладак, слатка.

— Али сад ћеш ми већ казати шта си синоћ нашао слатки?

— Шта, слатка?

— Па оно што си ноћас говорио?

— А оно, што сам ноћас нашао? Шта сам нашао? — али, молим те, остави шољу из руке, слатка.

— Ево ославила сам, — али сад ми већ кажи, шта си нашао ноћас?

Алимпије Јаковљевић, четкар, дипломата и песник зарио је своју главу у душек и проговорио овако:

— Па нашао сам, слатка, једну нову крчму у којој је најбоље вино у целој нашој вароши.

Прерадио: **Иван Иванић.**

Српске и бугарске чете у Маћедонији.

(Односи српско-бугарски. — Српски полузванични комунике о четама у Маћедонији. — Патријаршија против Срба. — Потреба заједничке акције Срба и Румуна).

Београд, 4. марта.

Бугарској пропаганди у Маћедонији иде сад посао, као циганским свирачима на вел ки петак На свима линијама порази за поразима Бугарским пропагандистима обмануте и бугарским комитама приморана српска села у источној Старој Србији (скопски округ) и ниже на југ, нарочито на десној страни Вардара и у велешком срезу, која су досад под морање и из заблуде припадала егзархији дакле бугарској партији, враћају се свом српском јату, напуштају Бугаре и прилазе из шизме православљу.

Бугарске чете претрпљују пораз за поразом. Бију их и истребљују српске чете, које односе победе и у честим сукобима са турском војском Углед српских чета, дакле и српске ствари скочио је у очима народа у Маћедонији, и он почиње напуштати Бугаризам

Све је то бугарске шовинисте поразило, огорчило, и они се, у немоћном бесу, лаћају старог средства: денунцијација. Преко француског листа у Софији „Le Courier de Sophia“ они пред целом Европом денунцирају и Србију и српске чете у Маћедонији То је дало повода полузваничном листу српске владе „Самоуправи“, да објави овај врло значајан и умесан комунике:

„Бугарски лист „Le Courrier de Sophia“, у свом броју од 25. фебруара, доноси један допис из Солуна, у коме се тврди да српске чете упадају без тешкоћа у Турску и крећу се слободно по Косовском вилајету, јер турске власти налазе у њима згодног савезника у борби против Бугара

У истом допису поред осталих бесмислица о неким српским официрима, којих имена и не постоје у српској војсци а који тобоже управљају акцијом српских чета у Малешкој, Паланачкој и Скопској кази и о неком активном генералу (Никодо Хафановић!) који управља српским централним комитетом, износи се још и једна нова колико нелогична толико и непретна, измишљотина како постоји споразум између српских и грчких комитета ради заједничке акције, којој је намера да изолује Битољски вилајет и да спречи сваки улаз бугарских чета

На прво тврђење ми одговарамо, да српске чете не само не прелазе лако границу него је не прелазе никако, јер формирање таквих чета у Србији није допуштено. Србија није ни у једном тренутку одступила од свога потпуно исправног и лојалног држања како према Турској тако и према великим реформним силама Ако српских чета има у Турској (као што има бугарских и грчких), оне су ван сваке сумње, склопљене побудама тамошњег српског живља и потребама његове самоодбране. Колико пак турске власти налазе у тим српским четама „заинтересованог и оданог савезника“ у борби против Бугара види се из гласова, који нам допиру са границе, о крвавом сукобу између неких српских четника и турске војске, који се десио пре четири дана у Кумановској кази између села Клечевца и Јачинца. — Четници и њихове вође изгинули су. Од вођа један је био родом из села Клечевца (Александар — Санде), а други из села Јачинца (Јаћим — Јачко).

Ваљада неће и после оваких факата „Le Courrier de Sophia“ тврдити, да четници прелазе из Србије и да њима управљају српски официри, и — што је најкарактеристичније — да према њима турске власти поступају као према својим савезницима!

Што се тиче другога тврђења о неком споразуму српско грчком који су, судећи по једном лажном телеграму упућеном тобож из Београда, неким страним листовима, прихватили како патријаршиски тако исто и кругови од утицаја у Илдизу, можемо с поузданошћу рећи да је и тај телеграм као допис у „Софијском Куриру“ потекао из истога извора. Нећемо ништа говорити о заједници црквеној која би требала да везује Србе и Грке, али ћемо само поменути два ономадашња телеграма бечког „Коресподенц-бироа“, о томе како је расположење патријаршије према Србима У једном стоји да је патријаршиски синод решио, да Србима не само не допушта да имају цркву у Прилепу него чак забрањује да српски свештеник може служити у метоху, који српски манастир Хиландар има у Прилепу. У другом телеграму јавља се, како је патријаршија издала укор српском митрополиту у Приштини због једне афере, која се изродила између Срба и Грка у Призрену приликом једног погреба у коме су, међу тим, Грци (којих има неколико досељених породица у Призрену) били главни кривци.

Ако би требало да Срби у Турској праве какав споразум са другом којом народношћу, српски би интереси захтевали, да то буде на првом месту с Румунијом, јер ни Срби ни Румуни немају у Турској самосталне цркве, а и једни и други имали би да се заједнички боре и пред портом и пред Европом за изједначивање у националним правима и привилегијама са Грцима и Бугарима Догод то не буде, не може се ни поред свих уображених комбинација „Софијског Курира“ тражити извођење члана III мирцштегског програма „о територијалном разграничавању административних јединица ради правилнијег груписања разних народности“.

Толико српски полузванични лист у свом комуникеу, који је и сувише јасан, а да би му требао какав нарочити коментар

Политички преглед.

Поравнање између Аустрије и Угарске. Аустријски министри су јуче стигли у Будимпешту и данас су у њој продужени преговори о поравнању. Од како су отпочели ови преговори политичка ваздух још никад није био тако мутан и магловит као што је данас Угарска штампа је сва једнодушно поздравила говор Кошутов у Цегледу, у којем је рекао, како Угарска већ сада тражи самосталну банку, а самостална царина мора се увести после 1907. године — Бечки су се листови зло окомили на тај говор Кошутов. „Бечка Нова Слободна Преса“ донела је чланак под насловом: „Путовање без илузије“. У њему вели, како је врло сумњиво, да ли путовање аустријских министара у Будимпешту има под данашњим приликама икаква политичка смисла. Конференција ће без сумње отпочети тиме, што ће аустријски министри изрећи своје презрење над Кошутовим говором Цео тај чланак врло је ратоборан, а завршује с тиме, како ће се угарска влада уверити, да Аустрија неће да плати у опште, свој захтев, што тражи да се продужи поравнање на 20 година. Боље нека се преговори и развијају. Што буду аустријски министри при овим заплетеним преговорима одлучнији, тиме ће и штета бити мања, која по монархију све више проистиче из овог опасног поравнања.

Тако бечка „Нова Сл. Преса“. Допуштамо да су прилике озбиљне и заплетене, јер се почео полако развилазити неприродни брак, поравнање између Аустрије и Угарске, које је већ постало одвише тешко и једнима и другима, с ове и с оне стране Литаве. Но ипак је чудновата, бар на први поглед та ратоборност „Нове Сл. Пресе“, која је у својој спољној политици полузванична и само за интерес одржања велесиле. Није ово првина да „Нова Сл. Преса“ уочи решавања важног питања загрми страшно да би противника поплашила. Па тако и сада. Хоће ли јој и овог овог пута упалити, види ће се. Расположење у Угарској је против овог поравнања, које Угарску полако води сигурној економској пропасти врло велико, и Угарска ће влада врло тешко моћи попуштати.

Сабор Хрватске и Славоније. У седници од суботе продужена је прорачунска расправа, односно расправљало се о предлозима Франковим, који су с тим у вези: да се из прихода железнице одвоје 4 милијона круна на народне школе и за тим

о финансијској независности Хрватске. — Др. Врбанић у својем говору побио је ив мотавања Франкова. Да се склопи нова финансијска нагодба треба прво отказати ону која постоји. Осим тога на њен отказ треба да пристану осим сабора и владе хрватске, још и друге две чињенице, Угарска и круна. Велико је питање, да ли би те две чињенице у данашњим приликама пристале на то. Тврдња Франкова, да тангента није образложена, само је за обману непосвећених. Прорачун је преливиниран, а у обрачунима је образложена свака ставка. У прорачун се обично узимају мањи доходци. Тако се састављају прорачуни свију држава. Ако преостаје вишка, добиће се обрачунати. Врло је лепо истакао, како Франков предлог није ништа друго већ једна барнумска реклама, којом предлагач мисли да кортешује међу учитељима приказујући им изворе, из којих не могу добити ништа. Франк је у томе сличан оној циганки, која је за неколико форината вољна показати где је закопано благо. И престиж који Франк мисли тиме да постигне врло је лабав. Противан је Франкову предлогу. — Подбан Николић, одбија такођер тај предлог у име владе. Промена финансијска није могуће данас, јер је у живот ступила тек ова склопљена. При таковим предлозима ако се хоће да су стварни, мора се увек рачуна водити и о другим чињеницама, које имају своју реч у томе. Чуди се да Франк предлаже предујам од 4 милиона круна. „Предујам на нешто, што се незна можели се добити, значи милост и понижавање према чиниоцима, с којима смо иначе равно правни при склапању финансијске нагодбе. И откуда је Франк дошао само на предујам за учитеље. Зар нема и других потреба?! Франк покушава да побије наводе предговорника а наравно остаје при својим предлозима. Известилац Поточњак вели, како су ти Франкови предлози, само ударање прутом по води, но осим тога Франк се тим својим предлозима ставио баш на нагодбено становиште. — Франкови су предлози одбијени великом већином и прорачун је за тим у целости примљен у другом читању. За данас у понедељак на дневном је реду прорачун у трећем читању.

Трговински преговори између Србије и Аустро-Угарске. Пишу нам из Београда: Српска влада одговорила је 2. ов. м. на последњу ноту аустро угарске владе, у питању обнављања трговинских преговора. Српска влада је извјавила у одговору, да прима предложену основу за вођење трговинских преговора и да очекује позив аустро-угарске владе за отпочињање преговора.

Немачка против бугарског зајма. Немачке банке, које су хтеле да учествују у извршењу бугарског конверзионог зајма, одустале су од тога и не желе да тај зајам дође на немачку новчану пијацу. Тако јављају „Франкфуртске Новине“, а друге берлинске новине веле да је то последица атентата у Софији и несигурна ситуација у Бугарској.

Мађари о Бугарској. Мађарски листови сасвим друкчије пишу о софијском догађају него бечка штампа. Мађарски листови врло песимистично суде о ситуацији у Бугарској и веле, да се садашњи режим у Бугарској неће моћи дуго одржати. Политика бугарске хегемоније и аспирација на Балкану, претрпела је страшан удар. Петкова није убио један човек већ мржња бугарског народа. Они који су сматрали Бугарску за стожер солидитета на Балкану, преварили су се. И бечка дипломација, која симпатише садашњем бугарском режиму, претрпела је и опет један фијаско. Коме Беч симпатише, том не иде добро. Ко зна, можда би Петков још живео, да га није волео Беч и да он није симпатисао Бечу.

Вести из места и са стране.

Пашовање једног бележника.

Пишу нам из Долова: Наше мирно некад село постаје још и чувено. Али не с добра, него са зла у њему. Јер у њему су господари људи који зло мисле, горе говоре, најгоре раде. У њему управљају обесни људи, који су дуго мислили како да буце угарак у мирни дотле народ, те је са обести своје познати бележник Ђура Манојловић покренуо пре 2—3 године у општинском представништву питање о узурпацијама. Неуки људи у општинском представништву наиђоше на лепак општинском бележнику и у необавештености својој прихватише тај предлог. Иако је та ствар и сувише површно и рђаво урађена, што је и судски констатовано, опет је на заузимање бележниково решено да се свет ради тих узурпација, од којих је већина већ застарила, почне утуживати. И онако незадовољан народ огорчио се, те је прегао да се против таког рада брани. И ради одбране те, позвали су неки овдашњи становници будимпештанског адвоката дра Ладањија. Овај је и дошао 8. овог месеца у Долово да на лицу места испита ту ствар. Није се ни надао да ће овако проћи. Није се надао, јер није знао за обест и ђефове Ђ ре Манојловића, који не бира средства против сваког који смета интересима његовим. Али од сада ће бар знати и он, а зар и жупанија, која није хтела, на силне тужбе овдашњег грађанства, против самовољног тога жалосног чиновника ништа предузети. По свом обичају, оптужио је и дра Ладањија да је дошао ради социјалистичке агитације и послао жандарме и полицију да растерају људе из куће, где је др. Ладањи одсео и где су појединци ради оптужбе у ствари узурпација долазили. Иако се против таког поступка др. Ладањи притужио и жупанији, иако је ова изаслала дра Тота, почасног солгабирова да испита ствар, ипак дру Ладањију није било помоћи: он је био осуђен на пет дана затвора или 100 круна глобе и на прогон из места. Наравно, адвокат Ладањи је апеловао против те пресуде. — Ова афера, која је подигла велику прашину, утврдиће, надамо се, све махинације Ђ ре Манојловића, открити сву самовољу његову, те ваљда једанпут и претпостављена власт увидети да се тај силеџија, који овај кукавни и мирни народ већ толико година као напаст и неман гони и дави не сме даље трпети на том месту.

Ђ.

Музички матине у енглеском посланству у Београду.

Прекјуче по подне био је у гостољубивом дому г. Вајхтеда, београдског енглеског посланика музички матине. Свирале су Енглескиње, сестре госпођице Лабман. На матинеу су били Њ. Кр. Височанство престолонаследник Ђорђе са ађутантом, цео дипломатски кор са госпођама, г. Андра Николић са госпођом, ђа Пашићка, г. Јован Христић, краљев секретар, српски посланик у Петрограду г. Дим. Поповић и многи други. Музички матине врло је добро успео.

Исељавање Словака из Срема у Бугарску.

Јавља нам дописник из Београда: Јуче је прошла једна група исељеника Словака из Старе Пазове у Срему. Они се селе у Бугарску, где су већ купили земљу.

Трговински уговор Србије са Енглеском.

На основу споразума између енглеске и српске владе 2. о. м. је ступио у живот нови српско-енглески трговински уговор, публикован на српском и енглеском језику у званичним новинама. Од 2. о. м. важи објављена тарифа царинска, српско-енглеска.

Циганско царство.

Читамо у „Српској Ријечи“: У Доњој Долини, (кот. Бос. Градишка) живи око 15 кућа Срба православних и 50 кућа католика. Између ових пошљедњих одликује се више него обичном суровошћу и великим пасјалуком сеоски кнез. Чово дође православним Србима о крсним славама у куће, наједе се и напије па онда креше Србима домаћинима све што му на погани језик дође. Ту не остаје поштеђена ни вјера, ни црква, ни слава, па ни крсна свијећа. Као што чујемо пута досад, понашао се је овај узор кнез о Јовању-дне овако и у кућама Цвије Милетића и Милана Милетића. Ни у Горњој Долини није много друкчије обзиром на вјерску несношљивост тамошњих... На њихове покладе, наишао је кроз ово село Симо Бакић из Доње Долине, и видевши, како млађарија игра у колу заустави се, рекавши: „Помози Бог браћо!“ „Браћа“ му на то мјесто да отпоздраве, опсују Бога, говорећи, да мора казати „Хваљен Исус“. Јадноме Сими није остала ни крсна слава ни влашка мајка поштеђена. Није им то било доста, него му један ухвати коња за дизгин, а други се дочепају коња и би га испребијали, да се не умијеша Мато Петровић (католик) из Доње Долине, те га одбрани, изгрдивши дрску ђалађурију, која је могла у својој заслијепљености права-здрава човјека и убити, а све стога — што им назва Бога.

Брзојави „Застави“

Стигли 5. марта.

Против Апоњијева предлога.

Елемир. Наша црквено школска општина једногласно је решила да се поднесе угарском сабору протест у погледу Апоњијевог предлога о уређењу учитељске плате.

Католички збор.

Будимпешта. Католички збор отворио је владика Кол. У говору своме изравио је свој бол због црквено политичке борбе у Француској. Католичка је црква опљачкана, понижена, осрамећена Сав католички свет завија своју главу у црни вео жалости. — Посланик Збораи истиче, како је тврдо уверен, да је католицизам у Угарској само тада велик, јак и победоносан, ако има политике у религији, ако се религиозан осећај унесе у политику. Универзитетски професор Дудек, брани цркву од прекора да је против државе. Атеизам у Француској заболео је цео свет (?!)

Преговори о поравнању.

Будимпешта. Аустријски министар предсједник стигао је овамо. Преговори о поравнању наставиће се данас.

Социјалистичка демонстрација.

Будимпешта. Социјалисте су јуче и зишле до споменика Петефијева. На путу су клицали против коалиције и владе. Споменике су окитили венцима. Социјалистички вођа говорио је против тога, што хоће да се угуши право удруживања.

Нова влада у Бугарској.

Софија. Кнез се одлучио да састави нову владу. То је поверио Гулдеву. Овај је владу и саставио. За себе је задржао председништво и министарство унутрашњих послова. Станчен је министар спољних пвслова Апостолов грађевина.

Прилике у Русији.

Петроград. Комисија думина утврдила је да је температура проузроковала, да се кров порушио. Дума ће по свој прилици продужити своја совјетовања у згради народног позоришта.

Угарски сабор.

Будимпешта. Кућа је слабо посећена. Расправља се познати Апоњијев предлог о учитељским платама.

Јаке буре.

Лондон. На северозападним обалама Енглеске владају јаке буре, које су починиле огромне штете. По мору плевде о-ви лађа.

НА ЗНАЊЕ!

Стављам до знања поштованом грађанству, да ћу од данас точити поред пилзанског пива и чувено

САЛВАТОР ПИВО.

Молећи за што обилнију посету с поштовањем

Јосиф Оберник

Пилзанска пивара код »ЛИПЕ«
хлебарска улица.

270 1—5

Митровачка Штедионица

У МИТРОВИЦИ

издаје под цајам

ДУЋАНСКИ ЛОКАЛ

који се налази у њеној згради на главном тргу, а на најживљем месту.

Ближа извешћа даје

Управа
Митровачке Штедионице.

9 13—

Трговина.

НОВИ САД, 3. марта 1907. године.

Пшеница прве каквоће 13 к. 60 п. до — к. — п.
Пшеница нова 13 к. 20 п. до 13 к. 40 п.
Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. — пот.
Пшеница лакша — к. — п. до — к. — пот.
Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
Јечам 14 круна — пот. до — кр. — пот.
Зоб нова 13 кр. 40 пот. до 13 кр. 60 пот
Кукуруз у зрну н. 9 кр. 20 п. до 9 кр. 40 п
Кукуруз у клипу н. — кр. — п. до — кр. — п.
Маст 136 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 136 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина пољена 136 кр. — п. до — кр. — п
Свињи угојени тешки 100 до — пот.
Свињи средњи . . 96 до — „
Свињи лаки . . . 88 до 92 „
живе мере.

Књижевни оглас.

Изашла је нова и веома корисна књига доктора Савићевића

мото:
Ако се не бојиш Бога
— Бој се сифилиса

ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ.

Цена је књизи 3 круне. Ко поручи 5 књига и пошаље 15 круна, добија шесту књигу на дар.

Поруџбине прима

КЊИЖАРА

М. Стајића

у Београду.

Адреса Земун: 2. 199 13—30

Нова књига! ● ● ● ●

Изашла је из штампе и готова је књига

САБОР

јунак на мегдану

(1906. и 1907. год.)

од Јаше Томића

У овој књижици описан је кратко и прегледно рад тога тако важног и занимљивог српског народног црквеног сабора.

Књига ће се за сад штампати у 30.000 примерака. Има 2 и по штампана табака велике осмине (40 страна) а стаје 5 новчића 10 потура комад. Ко купи већи број књига добиће 20% попуста а и поштарина му се одрачунава.

Пријатељу народне ствари нека прихвате ову књигу и увесу је у сваку српску кућу. Новац и поручбине нека се шаљу на писца у Нови Сад.

✝

Вршећи своју дужност овим, од срца захваљујемо свима и свакоме, који су поводом смрти нашег сина, брата, мужа, зета, шура и ујака

АЛЕКСАНДРА (ШАЦЕ) ПЕШИЋА

изразили нам своје саучешће у тузи нам и били нам уопште рука помоћи у вршењу наших дужности према покојнику нашем.

Исто тако од срца захваљујемо свима онима, који онако многобројно дођоше на укоп нашег покојника

Посебно пак изричемо захвалност своју пречасној г. г. свештеницима: Поп Ђоки Михајловићу, пароху доњо-ковиљском; оцу Јосифу, јеромонаху и намеснику; оцу Лаврентију и оцу ђакону, као братији манастира Ковиља, који су извршили опело над нашим покојником на дому и у цркви; г. Николи Коларском, учитељу доњоковиљском и његовој школској дечици, као и певачком друштву ковиљском, који увеличаше ову тужну свечаност својим умилним певањем тужних наших црквених песама.

Најзад нека приме нашу посебну срдачну захвалност на учињеним нам услугама својим наши рођаци и пријатељи, Паја Урошевић и Милан Суботин.

Још једном срдачна хвала свима, а нашем покојнику вечни спомен и мир пепелу његову!

Д. Ковиљ, 1. (14) марта 1907. г.

Ожалошћена породица.

298 ✝ 1—3

Јављамо свима сродницима, пријатељима и знанцима, да ћемо у суботу 10. (23) марта о. г. давати

годишњи парастос

нашем добром и никад незаборављеном јединому сину

Ђури Славнићу

у саборној цркви у ½11 сати пре подне.

Тужни родитељи
Душан и Даринка Славнић.

Тој за чишћење крви

од апотекара

Франца Вилхелма

цар. и крал. дворског лиферанта

у Најнкирхену *Долња Аустрија*

Да постоји несумњива потреба, да се за чишћење крви састави таково средство, сведоче небројени покушаји. Г. Францу Вилхелму помоћу свог *стручног знања* испало му је за руком, да састави тој. Његов тој имаде у себи 21 разних састојака, који је сачињен по *нарочитом начину*.

За дјејство овог теја код *костобоље и ревматизма* говоре многобројне захвале излечених. Упућујемо само на захвалу грофице *Бучин-Страјтфелд*, супруге оберстлајтнанта.

Један пакет стаје 2 круне одавде. 1 пошт. коли са 15 пакета стаје 24 круне франко.

Добија се свуда у апотекама.

510 103—120

ТРГОВИНА ШПЕЦЕРАЈА И ДЕЛИКАТЕСА (detail)

Ж. Јефремовића

у ПАНЧЕВУ

потребује једн г старијег и једног млађег

ПОМОЋНИКА.

Првенство имају који мађарски, немачки и румунски говоре. — Ступање што пре.

298 1—3

● ПОТРЕБУЈЕМ ●

БИРТАША

за мој бирт под рачун — Жена мора бити добра куварка и он изучен бирташ. — Соба има 5. — Бирт је на врло добром месту. За услове нека се обрати на мене.

Јов. Н. Матић
281 8—3 **у Опову** (Торонтал.)

Ein Fräulein

welche zur Führung der Cassa und zur Versehung der Deutschen Correspodenz befähigt, findet Aufnahme.

Neheres in der Administration der „Zastava“. 290 2—2

Оглас дражбе.

Иланчанска српска православна црквена општина, жели своју цркву споља сву репарирати дати, за који рад је стручан прорачун у износу од 1388 кр. начињен.

Усљед тога расписује се јавна дражба на мањак за Благовести 25 марта (7. априла) 1907. по подне у 2 сата.

Који би желели ту радњу примити, нека изволе на дан дражбе на лице места доћи, где ће се сва утаначити и уговор потписати.

Из редовне седнице српске православне црквене скупштине.

У Иланчи 5 (18.) фебруара 1907. год. држане.

Милош Крстић, перовођа. **Марко Игњатов**, председник.
284 3—3

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА

1588 16—

КУЋА,

која се налази у Змај Јована Јовановића улици бр. 29. продаје се из слободне руке

Упитати за услове у истој кући

291 2—3 **Васу Михајловића**
у Новом Саду.

НАЈБОЉЕГ

● СОМБОРСКОГ ОВЧИЈЕГ СИРА ●

има на стоваришту трговина

МИЛАНА ЈЕЛИЋА

»код Американца« у Сомбору, Немеш милетићева улица број 51. На страну разашиље сир у качица од 5—30 кгр. по дневној цени са поузећем. Најбржа и солидна послуга.

215 7—25

859. szám — tkv. 1907.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi hogy Nádalja község képzési és nevelési alapja végrehajtatónak — Sztanimirov Jovan nádaljai lakos végrehajtást szenvedett ellen 273 korona 80 fillér tőke és járulékai iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék s a titeli kir. járásbiróság mint tkvi hatóság területén a nádaljai 568 sz. betétben A. † 1. sorsz. 75. hrsz. a. 866 □ öl kertből a beltelekben Sztanimirov Jovan nevén álló ⅕ rész illetve az 1881. LX. t. cz. 156. §-a alapján az egész ingatlan 82 kor. becsáron nyilvános árverés utján el fog adatni.

Határnapul az 1907. évi márczius hó 20-ik napjának délutáni 3 órája Nádalja község házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal vagy az 1881. évi 3333 sz. I. M. rendelet 8 § ában kijelölt ovadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárat 1 részletben 20 nap alatt az árverés jogerejétől számitva, és pedig az árverés napjától számitott 5%-os kamattal együtt a titeli kir. adóhivatal, mint birósági letétpénztárnál lefizetni.

Titelen, 1907. évi január hó 24-én.

A kir. jbiróság miut tkvi hatóságnál

Előadó helyett
Olvashatlan aláirás s. k.
295 1—1 kir. albiró.

ИЗВРСНИ

АГЕНТИ

могу под повољним кондицијама добити трајно место код

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
298 2—3 Нови Сад Главна улица бр. 1.

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Из слободне руке продаје се кућа у Новом Саду, која је у врло живој улици у срцу вароши.

Бжижа извешћа даје администрација „Заставе“. 300 1—3

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија задруге Светозара Милетића у Новом Саду.